

Αρχαία Ελληνικά Προσανατολισμού Β' Λυκείου
Κλείδα για το επαναληπτικό διαγώνισμα Οκτωβρίου

A. 15 προτάσεις x 2 μονάδες = **30** μονάδες

1. Σωστό	6. Σωστό	11. Σωστό
2. Σωστό	7. Σωστό	12. Λάθος (... Χαλκίδα)
3. Σωστό	8. Λάθος (... στο Λυκειο)	13. Σωστό
4. Λάθος (... τρίτο ταξίδι)	9. Σωστό	14. Λάθος (... Θεόφραστος)
5. Σωστό	10. Σωστό	15. Σωστό

B1. Ξενοφώντος, Κύρου Παιδεία, 1.3.1

Μονάδες **20**

Πρωτότυπο κείμενο	Νεοελληνική απόδοση	
[...] νῦν λέξομεν τὰς Κύρου πράξεις ἀρξάμενοι ἀπὸ παιδός.	Τώρα θα μιλήσουμε για τις πράξεις του Κύρου ξεκινώντας από την παιδική του ηλικία.	2
[1.3.1] Κύρος γὰρ μέχρι μὲν δώδεκα ἐτῶν ἢ ὀλίγω πλέον ταύτη τῇ παιδείᾳ ἐπαιδεύθη,	Ο Κύρος δηλαδή/πράγματι [// Έτσι, ο Κύρος] μέχρι την ηλικία των δώδεκα ετών ή λίγο περισσότερο διαπαιδαγωγήθηκε με αυτή την παιδεία,	3
καὶ πάντων τῶν ἡλικίων διαφέρων ἐφαίνετο καὶ εἰς τὸ ταχὺ μανθάνειν ἃ δέοι καὶ εἰς τὸ καλῶς καὶ ἀνδρείως ἕκαστα πράττειν.	και φαινόταν να υπερέχει (/φανερὰ διέφερε) ἀπὸ ὅλους του συνομηλίκους του και στο να μαθαίνει γρήγορα ὅσα ἔπρεπε και στο να κάνει το καθένα χωριστὰ σωστὰ και με γενναιότητα.	4
ἐκ δὲ τούτου τοῦ χρόνου μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς·	Κι ἔπειτα ἀπὸ αὐτὴν ἡλικία (:ὅταν πέρασε αὐτὴν ἡλικία) ὁ Ἀστυάγης ἔστειλε (μῆνυμα) και ζήτησε (:κάλεσε) τὴν κόρη του και τὸ γιο της·	3
ἰδεῖν γὰρ ἐπεθύμει, ὅτι ἤκουεν αὐτὸν καλὸν κάγαθὸν εἶναι.	γιατί επιθυμούσε να τον δει, επειδὴ πληροφοροῦνταν ὅτι αὐτός (ὁ Κύρος) ἦταν ωραῖος και ἐνάρετος.	2
ἔρχεται δὲ αὐτὴ τε ἡ Μανδάνη πρὸς τὸν πατέρα και τὸν Κύρον τὸν υἱὸν ἔχουσα.	Ἐρχεται λοιπὸν και ἡ ἴδια ἡ Μανδάνη στον πατέρα της ἔχοντας μαζί και τὸ γιο της τὸν Κύρο.	2
[1.3.2] ὡς δὲ ἀφίκετο τάχιστα και ἔγνω ὁ Κύρος τὸν Ἀστυάγην τῆς μητρὸς πατέρα ὄντα,	Και ἀμέσως μόλις (: γρήγορα ὅταν) ἔφτασε και (αφού) πληροφορήθηκε ὁ Κύρος ὅτι ὁ Ἀστυάγης εἶναι ὁ πατέρας της μητέρας του,	2
εὐθύς οἷα δὴ παῖς φύσει φιλόστοργος ὦν ἠσπάζετό τε αὐτὸν [...]	επειδὴ πράγματι ἦταν συναισθηματικὸ παιδί ἀμέσως τὸν ἀσπάζτηκε [...].	2

- B2.** α. Σωστό 2 x 3 = 6 Μονάδες
 β. Σωστό
 γ. Λάθος → («καλός» = ὁμορφος · ὁ νεαρός Κύρος θεώρησε ὅτι ὁ παππούς του ἦταν πολὺ ὁμορφος, ὅπως τὸν εἶδε βαμμένο στο πρόσωπο και με τα κοσμήματά του.)

B3.

Ο Κύρος όταν επισκέφτηκε για πρώτη φορά τον παππού του Αστυάγη, τον φίλησε και αναφώνησε πόσο όμορφος ήταν («ώς καλός μοι ό πάππος!»). Με αυτή την αφορμή, ρωτήθηκε από τη μητέρα του, Μανδάνη, **αν θεωρούσε ομορφότερο τον πατέρα του ή τον παππού του.**

1. Ο νεαρός πρίγκιπας της Περσίας απάντησε ότι **μεταξύ των Περσών ο πατέρας του ήταν πραγματικά «κάλλιστος»,**
2. από όσους όμως **Μήδους** συνάντησε, είτε καθοδόν («έν ταῖς ὁδοῖς»), είτε στη βασιλική αυλή («ἐπί ταῖς θύραις»), ο **παππούς του ήταν μακράν ο ωραιότερος.** (2 σημεία x 2 μονάδες = Μονάδες 4)

Ο παππούς του, εν συνεχεία, τον στόλισε με βασιλικά κοσμήματα.

[Η διπλωματική απάντηση του Κύρου θα μπορούσε να θεωρηθεί ένδειξη της ευφύιας του. Αξίζει ίσως να αναφερθεί ότι η έκταση που αποδίδεται (φραστικά) στην αναφορά για τον καθένα από τους δυο,

✓ Περσῶν μὲν πολὺ κάλλιστος ὁ ἐμὸς πατήρ,

✓ Μήδων μέντοι ὄσων ἑώρακα ἐγὼ καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ἐπὶ ταῖς θύραις πολὺ οὗτος ὁ ἐμὸς πάππος κάλλιστος, καταδεικνύει -ενδεχομένως- τη μεγαλύτερη αξία που αποδίδει στον παππού του, πράγμα λογικό αν αναλογιστεί κανείς ότι όλα αυτά εκτυλίσσονταν στη μηδική αυλή, και μάλιστα, ενώπιον του Αστυάγη.]

Γ1. 4 μονάδες

-καταγραφή και των δύο (2) πρωτόκλιτων:

1. Περσῶν → (ᾠ) Πέρσα
2. θύραις → (ᾠ) θύρα

- επιλογή των δύο (2) από τα παρακάτω δευτερόκλιτα:

3. Μήδων → (ᾠ) Μῆδε
4. ὁδοῖς → (ᾠ) ὁδέ
5. πάππος → (ᾠ) πάππε

Γ2. 8 μονάδες, μία για κάθε λέξη.

1. τόν πορφυροῦν
2. τούς πορφυροῦς
3. ἡ παιδεία
4. ἔσεσθαι
5. αἱ καλαί
6. ἴσθι
7. ἦν / ἦ
8. ἔσται

Γ3. 2 Μονάδες, μία για κάθε λέξη

— «οὔσα καὶ φιλόκαλος»

Δ1. 0,5 μονάδα για το περιεχόμενο του κάθε κελιού, με έμφαση στα έντονα γράμματα = 10 μονάδες

• διαγωνιζόμενοι	κατηγορηματική μετοχή	που αποδίδεται στο Υ του ρήματος διατελοῦσιν. (μετάσταση του νοηματικού κέντρου στη μετοχή)
• ἀρξάμενοι	χρονική μετοχή	με καθαρά επιρρηματική σημασία. (συνημμένη στο Υ του ρήματος)
• διαφέρων	κατηγορηματική μετοχή	που αποδίδεται στο Υ του ρήματος ἐφαίνετο. (μετάσταση του νοηματικού κέντρου στη μετοχή)
• ἰδεῖν	τελικό απαρέμφατο	αντικείμενο στο ρήμα ἐπεθύμει.

• είναι	ειδικό απαρέμφατο	αντικείμενο στο ρήμα <i>ήκουεν</i> .
• έχουσα	τροπική μετοχή	συννημμένη στο Υποκ. <i>Μανδάνη</i> του ρήματος.
• όντα	κατηγορηματική μετοχή	που αποδίδεται στο Αντικ. του ρήματος <i>έγνω</i> .
• έρωτώσης	χρονική μετοχή	γενική απόλυτη.
• είναι	ειδικό απαρέμφατο	αντικείμενο στο ρήμα <i>δοκεῖ</i> .
• ὦν	αιτιολογική μετοχή	αντικειμενικής αιτιολογίας λόγω του <i>ἄτε</i> .

Δ2. 2 μονάδες

- ἐπειδὴν : αοριστολογικό (σε χρονικοῦποθετική πρόταση).
- εἶψαν ἄν : δυνητικό (συνοδεύει συνητική ευκτική).

Δ3. 4 μονάδες

- «ὦ μήτηρ, ὡς καλός μοι ὁ πάππος!»: Εδώ το ὡς λειτουργεί ως επιφώνημα.

Άλλες συντακτικές χρήσεις / λειτουργίες που επιτελεί το ὡς:

(Ας επιλεγούν από το μαθητή οποιεσδήποτε -3- αναφορές)

- Εισάγει **κύρια** πρόταση, ελλείψει άλλης μέσα στην περίοδο (παρατακτικός σύνδεσμος).
- Εισάγει **Δευτερεύουσα** πρόταση (υποτακτικός σύνδεσμος ή αναφορικό τροπικό επίρρημα)
- Συνοδεύει **μετοχή** (αιτιολογική υποκειμενικής αιτιολογίας, τελική, κατηγορηματική, υποθετική παραβολής χροιάς).
- Λειτουργεί ως **καταχρηστική** πρόθεση (σε εμπρόθετο επιρρηματικό προσδιορισμό με αιτιατική), συνήθως για να δηλώσει το ποσό κατά προσέγγιση (Ο εμπρόθετος αυτός μπορεί να λειτουργεί ακόμη και ως Υποκείμενο, Αντικείμενο, ή Κατηγορούμενο).
- Λειτουργεί ως **επιτατικό** θετικού ή υπερθετικού βαθμού επιθέτου ή επιρρήματος.
- Συνοδεύει **κατηγορούμενο** (παρομοιαστικό).
- Συνοδεύει **αριθμητικό** (σε ονομαστική) για να δηλώσει το ποσό κατά προσέγγιση.
- Μαζί με τις προθέσεις εις, ἐπί, πρὸς, **συνοδεύοντας τον εμπρόθετο** (υποδηλώνεται η πρόθεση του υποκειμένου).
- Συνοδεύει **απόλυτο απαρέμφατο**.
- Συνοδεύει ευχετική ευκτική (για να δηλώσει ευχή πιθανή), ή ευχετική οριστική ή το ὄφελον + τελικό απαρέμφατο (για να δηλώσει ευχή ανεκπλήρωτη), σε **εκφράσεις ευχής**.
- Λειτουργεί ως δεικτικό **επίρρημα**.

E1. 2 Μονάδες

γ. θεωρεί ντροπιαστικό να συμμετέχει ο Λεωκράτης στις θυσίες στην πόλη.

E2. 6 λέξεις x 1 μονάδα = 6 μονάδες

- τῶν ἀξίων τιμωριῶν
- αἱ ὑποχείριοι χῶραι
- (ᾧ) δίκαιε πολῖτα

E3. 2 λέξεις x 1 μονάδα = 2 μονάδες

- οἱ νεῶ
- (ᾧ) θεός / θεέ